

Herve LATIMIER

Secoue-toi Bretagne !
Breizh, krog e-barzh !,
Essai sur les enjeux de
l'économie régionale,

gant Jacques D. de Certaines,
Jean-Louis Coatrieux, Jean-
Pierre Coudreuse
hag André Lespagnol,
Emb.Apogée, 2013,
176 pajenn, 18€

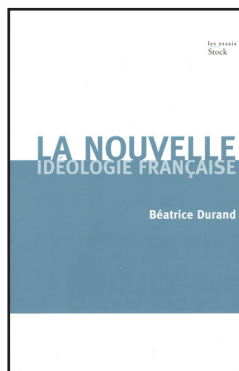
Embannet eo bet al levr-mañ a-raok na grogfe emsavadeg ar Bodedoù Ruz hag an dielfennadurioù un tamm diboell a zo bet klevet pe lennet goude. Savet eo bet gant pevar den a skiant, un istorour, ur biologour ha sokiologour, unan arbennik war tretañ ar sinalioù hag ar skeu-

dennoù hag ijinour arbennik war ar pellgehentiñ. Aon 'm boa kavout dielfennadurioù un tamm skiantelour ha souezhet on bet gant arlivioù ar preder. N'heller ket bezañ ali gant pep tra, kinnigoù zo a c'heller kavout un tamm iskis pe ideologel, met kalz a ginnigoù

dreist a gaver ha goulennoù sklaer ha reizh. N'hellimp ket mont war-raok hep gwelout gwirionezioù 'zo hag eskemm (tabutal zoken) diwar o fenn evit kavout diskoulmoù mat. Deskiñ a reer kalzik traoù a-zivout hon istor ekonomikel ivez ha gwelout a reer diskar un toullad falzdielefennadurioù. Eizh chabistr a zo (*Les enjeux de l'économie bretonne de demain, D'où venons-nous (esquisse d'une trajectoire économique de la Bretagne), Cultiver le savoir, Faire bouger l'existant... à partir de nos bioressources, Faire bouger l'existant... dans la compétition internationale, Ouvrir des voies nouvelles par les biotech, écotech et nanotech ?, Ouvrir des voies nouvelles en habitat, mobilité et énergie, Quelles frontières pour l'économie ?*), un digoradur hag ur c'hlozadur. Dizingal eo met dedennus bepred. Daou vennozh a-bouez : poent eo ha ne vo diskoulm burzhudus ebet. Meskajoù diskoulmoù a vo. Reoù 'zo a seblanto enep a-wechoù met a c'hello ken-glotañ (p.29). Hegaset on bet gant o doare lentik da gomz a-zivout galloudoù ar C'huzul rannvro rak mat eo lavarout

d'an dud – ar bolitikerien en o zouez – dihuniñ met petra ober hep galloud hag arc'hant. Ha koulskoude e kaver amañ hag a-hont evezhiadennoù war saviad Breizh er XV^{vet} ha XVI^{vet} kantved (p.36), war an diouer a c'halloud lezennel (p.106). Kavout a reer keñveradennoù gant Danmark pe an Izelvroidoù hag a zo stadoù betegoùt (p.129). Meneg a zo eus an doare fall m'eo bevennet Breizh (pp.163-164) gant dave da Vichy ha da eizh kant vloaz istor broadel (pp.168-173). Nouspet gwech e kaver arguzennoù garv enep ar c'hreizennañ, an droug en deus graet hag e kendalc'h d'ober, enep al lobioù galloudus, an doare droch da aozañ an tiriadoù (pp.173-174). Gwelloc'h 'vefe bet lakaat an holl grafoù-se war-wel sklaeroc'h. Kalz aozadurioù a bak o fegement met n'eo ket manikean an dielfennadurioù. Daveoù niverus d'ar CELIB evel-just, d'ar C'hASER, met ivez d'ar PSU ha d'an UDB – Alter – ha da aozadurioù ar batroned (p.42). N'o deus ket pledet gant tachennoù 'zo evel touristelezh pe sevenadur, met danvez preder e-leizh a zo hag ur galv da zivizout ha da ober. Buan...

**La nouvelle idéologie
française,**
gant Béatrice Durand,
Emb. Stock, 2010,
240 pajenn, 18€

Dizoloet 'm eus al levr-mañ a-drugarez d'ar c'hollok bet aozet e Brest gant *Ar Falz* e koun Yves Person e miz Mezheven 2013. Pedet oa bet Béatrice Durand da ginnig he dielfennadur a-zivout an ideologiezh c'hall gant an aozerien. Ur mennozh dreist rak talvoudus-kenañ eo al levr.

C'hwec'h chabistr ditouret mat ha skrivet en un doare bev hag un tamm flemmus (gant gwir abeg) a-wechoù. Diskouez a ra pegen pilpous eo difennerien an ideologiezh nevez-republikan, pegen dizonest zoken pa implijont meizadoù deuet eus broioù saozneger evel “*communautarianism*” o weañ anezho penn-da-benn, penaos ec'h adstummont an istor evit lakaat anezhañ da blegañ hervez o sell relijiel.

Danvez al levr a zegas n'ouspet prouenn eus ar pezh a lenner er c'hlozadur : « *L'idée républicaine à la française, dans ses versions agressives, sert de ciment idéologique à un chauvinisme masqué, à un nationalisme qui ne dit pas son nom* ». Diskouez a ra pegen aloubus eo an ideologiezh-se abaoe un ugent vloaz bennak, ha pegen dañjerus eo. Gouzout a ra an aozerezh keñveriañ. He nerzh eo. N'eo ket serret war Vro-C'hall. Kiriusted, digoridigezh, studiañ a-raok tagañ... ar pezh na ra ket an “intellekt-hualet” eus ar c'hiz. Peadra da vagañ e breder a gaver a-hed al levr.

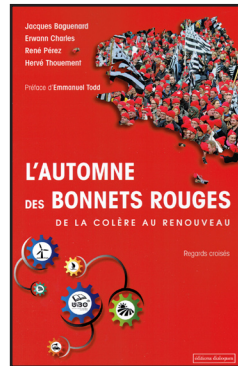
Ar pennadoù diwar-benn al laikelezh a zo dedennus-tre, an daou chabistr *Un modèle républicain d'intégration ?* ha

Paradoxes d'une république nationale ivez. Daou chabistr a zielfenn mat implij ar meizad gall “*communautarisme*” hag e implij gant ar re a glask krouiñ spont diwar (ha mar-teze kasoni ouzh) ar pezh na glot ket gant o sell flastrer. An daou chabistr diwezhañ a ro hentenoù evit mont war-raok

ha dreist-holl kinnigoù a-zivout ar skol. Klokaat a ra al levr-mañ levr Yvon Ollivier (so *Al Liamm*, niv. 400). Aes eo da lenn ha lakaat a ra mat da gompren ez eus ur stourm ideologel da ren enep an nasionalisted c’hall a c’hiz nevez hag a c’hiz kozh.

L'automne des bonnets rouges, De la colère au renouveau,

gant Jacques Baguenard,
Erwann Charles,
René Pérez ha Hervé
Thouement,
Emb. Dialogues, 2013,
228 pajenn, 19€

Peadra da vezañ souezhet o welet ul levr a zielfennadurioù embannet ken buan goude an darvoudoù (embannet eo bet al levr e miz Kerzu 2013). Arabat ankouaat e oa bet manifestadegoù ar Bonedoù Ruz d’an eil a viz Du e Kemper ha d’an 30 a viz Du e Karaez. Ur pej a oa : kinnig ul labour diwar c’horre. Ne nac’h ket an aozerien ez eo riklus o labour met mard eo bet graet prim,

n’eo ket bet graet dreist penn-biz. Ur rakskrid plijus gant Emmanuel Todd a gaver e penn kentañ al levr. Peder lodenn a ya d’ober ar selloù disheñvel. Sell ar c’helaouenner da gentañ (*Les quarante jours des bonnets rouges*) gant René Pérez eus an *Télégramme* evit deskrivañ en un doare resis ha buhezek an darvoudoù adalek miz C’hwevrer 2009 gant o luzietez hag o finvidigezh.

Goude sell ar c'helenner gwir (*De la colère au renouveau : vents d'Ouest en formation*) gant Jacques Baguenard, kelenner e Skol-veur Breizh-Izel. Dielfennañ a ra an endro politikel ha burutellañ (pegen kriz e c'hell bezañ ar fedoù a-wechoù) emzalc'hioù politikerien Penn-ar-Bed troc'het diouzh an dud hag an darvoudoù. Un dra anat : ur grizenn a zo gant an demokratiezh er Frañs ha ne glot tamm ebet an doare kreizennet d'he merañ gant ar bed a-vremañ. Ur galv d'ar c'hemm eo an emsavadeg ha marteze egin ar c'hemm... Ar pennad diwezhañ (*La crise du modèle breton et les Bonnets Rouges*) a zo bet savet gant daou vestr a brezegenoù war an ekonomiezh e Skol-veur Breizh-Izel, Erwann Charles ha Hervé Thouement. Dedennus-kenañ eo ivez. Taolenniñ a reont emdroadur ekonomiezh ar vro abaoe dibenn ar Grennamzer (buan) ha dreist-holl abaoe ar bloavezhioù 1950. Pouezañ a reont war ar fed ez eo luzietoc'h an traoù eget ma kred tud 'zo ha ne zleer ket skarzhañ pep tra. Kemm ha ranker ober, toullañ hentoù nevez met

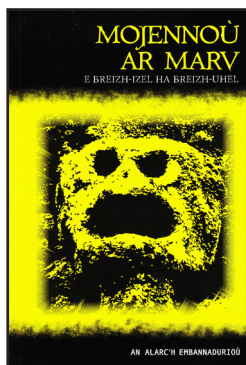
diazezoù kreñv a zo... Lakaat a reont war-wel ar frailhoù a gaver e Breizh (reter dinamiek / kornôg, meurgêrioù / kêrioù krenn ha maezioù, argoad / arvor). Ouzhpennañ a reont ar frailh a gozh degaset gant aoza-dur droch an departamantoù...

Lenn a reer traoù dedennus war ar "model alaman" labourdouar. Kinnig a ra an oberourien hentoù evit an dazont evel-just. Danvez preder forzh pegement ha spi ma ouzer kemer penn an hent. Daou dra a bouez a-hed ar pennad : an ezhomm groñs da zivizout er vro hag an nerzh degaset gant an identelezh. N'eo ket echu an istor evel-just. Kregiñ a ra en ur stumm. D'ar Vretoned eo reiñ un diskoulm d'an enkadenn. Gant ar spi e vo dibabet sevel a-gevred un dazont a-feson. Evit klozañ setu ur pennadig eus raksrid Emmanuel Todd : « *Avec ce livre la réalité de l'événement est fixée, elle échappe à la manipulation. Quant à l'interprétation définitive du phénomène, elle ne pourra être faite que lorsque la suite de l'histoire nous aura été révélée* » .

**Herve LATIMIER,
Malo BOUESSEL du BOURG
& Tudual HUON**

**Mojennoù ar marv e
Breizh-Izel ha Breizh-uhel,
kinniget gant Divi Kervella,
An Alarc'h,
170 pajenn, 10,50€**

Divarvel e seblant bezañ an Ankoù e Breizh, pa 'z adkaver e roudoù en henvrezhoneg zoken ! Gant an den hir ha treut-se, ur mell tog en e benn hag ur saezh pe ur falc'h etre e zaouarn, eo bet awenet ar Vretoned a-holl viskoazh e Breizh a-bezh. Kalz traoù zo da zeskiñ diwar-benn an Ankoù e pennad digeriñ Divi Kervella, koulz

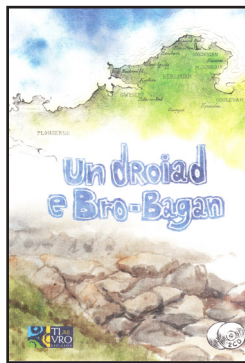
e-keñver istor ar c'hredennoù, koulz e-keñver yezh : “Tremenet eo an Ankoù drezañ”, da skouer, a dalvez ez eus tremenet ur gridienn a-hed da hed korf unan bennak. E-barzh *Mojennoù ar marv* e vo kavet c'hwezek kontadenn bet dastumet gant Anatol ar Braz, evel zo dleet. *Tro Mari-Job ar Gergeno* en o zouez, ar vojenn

nemeti a oa bet restaolet e brezhoneg gantañ. Peadra da gaout keuz bras ne vije ket bet embannet an holl zanevelloù en o stumm orin, ken yac'h eo yezh ar gontadenn-se. Frealzet a-walc'h e vezer koulskoude o c'houzout e oa bet troet *Mojennoù ar Braz* gant Erwan ar Moal, hag a oa e vrezhoneg eus ar c'hentañ troc'h ivez. Embannet e oant bet gantañ war *Kroaz ar Vretoned*. Met estreget Anatol ar Braz o deus

diskouezet edont troet gant an Ankoù. Un toullad mat a gontadennoù all a zo bet pennaouet gant Divi Kervella, dindan pluennoù liesseurt : Emil Souestr, Fañch an Uhel, Erwan ar Moal, Alan ar C'hemener, Job Kervalze, Erwanig, Ronan Kermene, Youenn Drezen, Fañch Elies-Abeozen... Fonnus ar bokedad, tudoù, pa vez anv a reiñ ton da baotr e garrigell wigourus.

MBdB

Un droiad e Bro-Bagan,
kinniget gant
Maryvonne Berthou,
Ti ar Vro Bro-Leon
104 fajenn, levr-CD, 18€

An dastumadeg-se a c'hoarvez e daou desteni ha tri-ugent, bet enrollet gant mouezhioù Paganiz. Hini Goulc'han Kervella, Herve Lossec, Naig Rozmor, Mari Kermarec ha Maryvonne Berthou en o zouez, mesket gant mouezhioù tud dianav-krenn,

brezhonegerien a-vihanik anezho. Pezhioù kontet ha pezhioù kanet a vez roet da glevet war an div bladenn a ya da-heul ar skrid. Un diverrañ eus pep testenn a vez kinniget e galleg e fin al levr. Lakaet e vez ar gaoz war buhez tud ar vro hiziv an deiz hag er

c’hantved tremenet. An holl enrolladennoù a oa bet graet etre 2012 ha 2013 evit aozañ *Tro-Velo Bro-Bagan*. Ur bern traoù a zo da zeskiñ diwar-benn ar micherioù, ar gouelioù,

ar c’hoarioù, ar boued, an dilhad, ha me ’oar-me. Ha brezhoneg mat war ar mar-c’had. Deomp da bourmen war ribinoù Bro-Bagan neuze.

MBdB

La légende de la morte,
gant Yannick Gloaguen,
Yoran embanner,
320 pajenn, 12€

Trede enklask ar c’homiser Bleiz embannet gant *Yoran embanner* eo *La légende de la Morte*. Kas a ra ar romant ac’hanomp d’ober un dro en istor : an alouberien, ar Resistañs, ar Vezen Perrot, kamp-bac’h Marguerite e Roazhon, karantez, trubarderezh ha krizder. Lazhadegoù gwechall, feulster, dram, muntroù hirie hag un... ti evit ar re gozh. Savet mat a-walc’h eo an istor ha lennet e vez buan hep enaouiñ an disterañ. An heuliad rannoù berr-tre a ro lusk d’an oberenn. Ne vezer ket souezhet

gant an diskoulm daoust ma chom an irienn un tamm diaes da grediñ. Plijadur a vez oc’h adkavout Bleiz hag un toullad tudennoù anavezet. Techoù “polar” a gaver betek re e stil an aozer met ur “polar” eo... Pegen trist eo aodoù Su Kerne ma kreder Yannick Gloaguen... Fentus em eus kavet an emgav e ti an embanner (p.246). Un doare da vuzuliañ uvelled tud ’zo, neketa. Koulskoude n’en deus an embanner graet araok-adenn ebet e-keñver live ar brezhoneg a gaver el levr. Evezhiadennoù zo bet graet

c'hoazh ha pouezet war ar fed ez eo aes kavout sikour war an dachenn-se. Faziañ war ar ger *Bezen* a zo un tamm droch pa gomzer alies diwar he fenn. Ur fazi e-keñver istor eo skrivañ « Feiz ha Breizh » evit kelaouenn an Aotrou Perrot (p.155). Ober dre ar c'hemmadur eus Doue ur ger benel (« hag en e (*sic*) c'harantez ! », kavet, sañset, er c'hantik *Jezuz pegen bras eo*, p.137) a zo souezhus e-keñver

yezh ma c'hell bezañ reizh e-keñver doueoniezh. Ha petra soñjal eus ar stlabezyezh-mañ (p.143) : « *deomp d'ar gêr deus d'ar poull* » troet ger evit ger, hervez, « *retour à la maison du lavoir* » ?... Ne venegan ket ar reizhskrivadur... Perak bezañ ken difoultre pa vez kaoz eus ar yezh ? Brasoc'h e vefe pljadur Yann lenner hep ar si-se.

HL

Bili er mor,
gant Annie Coz,
Skol Vreizh
152 bajenn, 12€

Pa oa bet roet da Annie Coz Priz kentañ kenstrivadeg danevelloù *Al Liamm* 400, evit *Troc'houzoug ar verc'h henañ*, d'ar 25 a viz Here 2013, e soñje din edo Annie Coz war he zro gentañ pe dost, rak n'em boa ket lennet koulz lavaret testenn ebet ganti estreget *Hunvre Mona* (*Al Liamm*

389), bet ur priz ivez gant *Association bretonne Redon* c'hoazh, pe ur gevelenn benak war ar gelaouenn *Aber*. Klevet em boa e oa-hi brezhonegerez a-vihanik, eus ar Vro-Vigoudenn, deuet ganti ar c'hoant da adperc'hennañ ar brezhoneg skrivet war an diwezhadoù. Faziañ a raen, ken a

raen. Ha laouenoc'h a se on bet p'eo deuet etre va daouarn he dastumad danevelloù, nevez embannet gant *Skol Vreizh*. Unnek danevell a ya d'ober *Bili er mor*. Diouzhtu em eus anavezet mouezh dibar ur skrivagnerez he deus kavet un ton dezhi hec'h-unan. Ur seurt teneridigezh evit he zudennoù, hag un tamm mat a sederoni en desped d'an darvoudoù kriz a vez dezrevellet ganti a-wezhioù. Hesoniezh ha furnez a ziskouez bezañ toueziet unvan dindan he fluenn. Santet e vez he deus Annie Coz dastumet skiant a-hed he buhez. Gouzout a oar tapout munudoù soutil hag arouezius. En arroudenn-mañ, da skouer, tennet eus *Ar gloued* : « neuze e ra ur sin-ar-groaz bihan gant he biz-meud pe gant beg ar gontell war an dorzh evel ma rae Tad-kozh, met dre guzh, rak Tad ne gar ket ar veleien ». Sed darempredoù luziet etre ar priedoù, ar remziadoù, ar merc'hed hag o mamm. Liammoù start, evel « un erv vili didermen » re-bar da funig ur begel. Re start a-wezhioù, betek kemer o c'hreñv war blanedenn an dudenn-mañ-

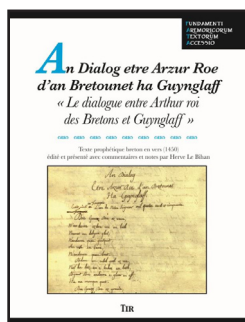
tudenn, en devo mil boan oc'h en em zistrobañ diouto, evel pa vo distrujet karantez Ronan gant pouez mut e vugaleaj en danevell *Kanerez Sant-Trevel*. N'eo ket gant an amzer dremenet eo e vez troet Annie Coz avat, gant al liammoù etre an tremened hag an amzer a-vremañ ne lavaran ket, gant ar bed o cheñch a-benn-herr : stuz ar maouezed kozh pe yaouank, plas ar brezhoneg, talvoudegezh an arz... Annie Coz a oar kontañ ivez. Meur a-wech omp higennet ganti, ha debret gant ar c'hoant gouzout : « padout a reas ar marzh evit an daou zen yaouank, betek an devezh milliget... », ha ne ouio al lenner eus petra ez eus anv nemet div bajenn pelloc'h... Lakaat a ra plegoù hedro an natur da gordañ gant trivliadoù he zudennoù. Na pegen boemus livadur ar maezioù « didrouz ha distan » e penn kentañ *Kanerez Sant-Trevel*, na pegen touellus ! Farsal a oar ober an aozourez ivez, gant ar c'hi na ouie nemet brezhoneg, da skouer, e *Mousc'hoarzh glas Melen*... Ha dreist-holl, e santer ez eo spiswel sellad Annie Coz. Tizhout a ra an tudennoù

en o askre hep falz elevez,
 pegen teñval bennak e vefe ar
 wirionez. Ar wirionez-se, hag
 a vez roet deomp da dañva, a
 sav diouti fromoù tost-kar d'ar
 re a zegas ar varzhoniezh. N'eo
 ket ken mat ha ken mat an holl
 zanevelloù a ya d'ober *Bili er*

Mor moarvat. Met me a lakafe
 a-walc'h *Tud*, *tudennoù ha bili*
er mor, pe *Ar gloued* e-touez
 ar re wellañ am eus bet tro da
 lenn e brezhoneg er bloaz-
 mañ.

MBdB

**An Dialog etre Arzur
 Roe d'an Bretounet
 ha Guynglaff,
 kinniget hag addispleget
 gant Herve Bihan,
 TIR,
 204 pajenn, 16€**

E-touez palioù *Gwalarn* e
 oa ar c'hoant hag an dever da
 adperc'hennañ hon lennegezh
 kozh. Sed en doa graet Gwen-
 nole ar Menn a-hed e vuhez
 da-heul Roparz Hemon. Herve
 Bihan, rener bremañ rann ar
 brezhoneg hag ar c'heltieg e
 Skol-veur Roazhon 2, a gen-
 dalc'h gant al labour kinnig
 hag addisplegañ hon testennoù
 kozh pouezusañ, evel *An*
Dialog etre Arzur Roe d'an
Bretounet ha Guynglaff.
 Nebeut anavezet eo chomet ar
 skrid-se. Adkavet e oa bet gant

Francis Gourvil e 1924, war
 unan eus dornskridoù geriadur
 brezhoneg-galleg Dom Louis
 Le Pelletier. Met morse ne oa
 bet peurstudiet en un doare
 skiantel. Ha koulskoude ez eo
An Dialog an destenn arzhur-
 riek krennvrezhonek nemeti a
 zo deuet betek ennomp.

Un teuliad klok a ginnig
 deomp Herve Bihan neuze. Er
 pennad kentañ e tispleg dre ar
 munud plas an destenn-se e
 korpuz testennoù ar c'helc'hiad
 arzhuriek er bed keltiek.
 Pegoulz e oa bet skrivet, gant

piv ha pelec'h ? Lakaat a ra war-wel ar sistem gwerzaouiñ kozh gant e glotennoù diabarzh. Diskouez a ra pouez an hengoun dre gomz e Breizh en-dro da Merlin/Guinglaff ha pelec'h e oa en em ledet an hengoun-se. Reiñ a ra da gompren pegen sot e oa ar Vretoned gant an diouganou, pe e vefent politikel, pe e vefent eskatologek. Studiañ a ra an etreweredoù a vez liammet ganto an hengoun poblek hag an testennoù kozh. Ken ez eo ar pennad hanter-kant pajenn-se eus an dedennusañ.

Goude-se e kaver testenn Le Pelletier, treuzskrivet evel ma oa bet kavet, met gant un droidigezh c'hallek tal-ouzh-tal. Barzhonius eo an destenn e meur a geñver, hag gwech ha gwech all e teu kemennadennoù politikeloc'h war-wel. An arroudenn-mañ a lakao hor Bonedoù Ruz da vousec'hoarzhin moarvat. Eus *Un Duc a deuy da Breiz a Francz* ez eus anv : « Taillou a laqay cals meurbet, /Unan a deuy ne pachor quet. / En divez ez vezo cry gant mainer, /Ha hoary creff ». Pa soñjer e oa

bet skrivet *An Dialog* er pempvet kantved...

Un eil stumm eus ar skrid a vez kinniget war-lerc'h, ma klask Herve Bihan resteurel an destenn orin, diwar ar pezh a ouzer bremañ eus ar c'hrennvrezhoneg, hag o kemer harp war notennoù Emile Ernault peurgetket.

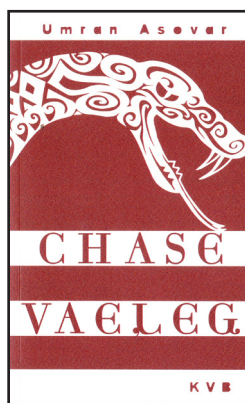
Da-heul an eilstumm-se ez eus ur c'heriaoueg ma vez addispleget dre ar munud gerioù *An Dialog*. Ul labour aketus ha resis.

Meur a stagadenn a gaver e fin al levr : ur gartenn, lizheroù, ur gontadenn gant Anatol ar Braz, barzhonegoù, ar werz *Diougan Gwenc'hlan*, diouganou all, ha kement zo...

Ur studiadenn fonnus ha liesseurt neuze, hag a c'hello an holl lennerien kar o sevenadur ober o mad anezhi, goude ma ne vefent ket arbennigourien wir. Kredit ac'hanon !

MBdB

Chase Vaeleg,
gant Umran Asovar,
Keit Vimp Bev,
128 pajenn, 6€

Setu eil levrenn *Chase Vaeleg*, startijenn enni koulz hag el lodenn gentañ. Darvoudoù, tagadennoù, hudouriezh forzh pegement, betek lakaat korfoù marv da gomz... Ken em eus kollet poell va c'hudenn gwezhioù 'zo. Met morse n'em eus kavet hir va amzer. Hor skrivagner yaouank a oar kontañ ! Morse ne vez berrijinet. Ar re o deus bourret gant *Harry Potter*, *Mestr ar Gwalennoù*, *Indiana Jones* pe *Thorgal* a vo roet o c'hoant dezho. Eus "*heroic fantasy*" ez eus anv neuze. En amzerioù kozh-Noe emeur. Met n'en deus ket cheñchet kalon Mab-den abaoe a-hervez. Ha ne vefe ket gwall ziaes ober liammoù gant kudennoù krisañ hor bed-ni : feulster,

integrouriezh, sponterezh... Nerzhioù ar mad hag an droug en em gav tal-ouzh-tal. Un digarez da ginnig un tamm furnez er bed treboulet-se, diwar kelennadurezh hag emzalc'h an Herzhi'n, tud desket-kaer, tost o spered ouzh hini hor marc'heien gozh. Ur romant deskoni a zo eus *Chase Vaeleg*. Abzael, diskibl yaouank Eymrin, a glask tennañ splet eus prederiadennoù hag oberoù e vestr, a zo prest dalbezh da reiñ e vuhez evit seveniñ e gefridi : herzel ar brezel hag an nerzhioù gwalloberiant.

Dleet e vije bet adlenn ake-tusoc'h an destenn avat, rak chom a ra vioù-koukoug ha fazioù. Se hor boa bet tro da lavaret diwar-benn al levrenn gentañ c'hoazh. N'eo ket gwall

dra, met biskenn eo. Hervez
doare e vo un trede levrenn,
rak n'eo ket echu an istor !
Emichañs e vo adembannet an

trifezh en e bezh neuze, ken e
vo tu da c'hwennat an dorn-
skrid.

MBdB

**Les signes sur la pierre,
Les marques lapidaires
des anciens tailleurs de
pierre de Bretagne,**
gant Jean-Paul Le Buhan,
Yoran embanner,
362 bajenn, 29€

Ar bikerien-vein o deus
labouret evit sevel chapelioù,
ilizoù, manerioù ha kestell
a-hed ar Grennamzer a oa uvel
marteze, dianav peurliesañ,
barrek-kenañ bepred. Lorc'h a
oa enno evit ar pezh a raent ha
reoù 'zo en Europa a-bezh hag
e Breizh ivez o deus lezet
sinioù, merkoù war ar mein.
Disked eo ar merkoù-se ha ret
eo klask anezho ha klask
peseurt ster reiñ dezho ivez.
Frouezh enklaskoù Jean-Paul
le Buhan e Breizh a-bezh eo al
levr-mañ. Kregiñ a ra gant ur
sell war ar prantad. Kavout a
reer goude tost da gant pennad
diwar-benn lec'hioù resis.

Dedennet on bet gant an hini
a-zivout iliz an Drinded e
Brelevenez evel-just. Ken
dedennus eo ar re all ha
skeudennaouet brav int holl.
Er fin e kaver evezhiadennoù
diwar-benn ar binvioù hag an
teknikoù, diwar-benn ur sin
“kevrinus”, ar Pevar (a gaver e
Sant Yann ar Vali e Lannuon
peurgetket), diwar-benn an
doare ma oa aozet ar vicherou-
rien-se. Echuiñ a ra al levr
gant ur chabistr anvet *Bilan,
répartition et comparaison des
marques*, heuliet gant noten-
noù ouzhpenn a-zivout un
nebeud mein-bez. Ur sell ispi-
sial war savadurioù Breizh,

kalz traoù da zeskiñ ha
skeudennoù ha tresadennoù
eus ar c'hentañ, met ul levr
graet evit arbennigourien pe

tud dedennet gant an danvez,
'm eus aon.

HL

Skignet d'ar Seizh Avel,
gant Langleiz,
divyezhek,
Mouladurioù Hor Yezh,
342 bajenn, 18€

Brud en deus dastumet Langleiz war e anv gant e daolennoù hag e bezhioù engravet, koulz ha gant e levr *Techniques de la peinture à l'huile*, hag a zo bet troet e meur a yezh. Anavezet eo e metoù ar vrezhonegien ivez, evel aozer un toulladig levrioù brav : *Tristan hag Izold*, *Marzhin*, *Kanoù en Noz*, *Ene al linennoù*, *Enez ar Rod...* Romantoù ar c'helc'hiad arzhuriek, studiadennoù diwarbenn an Arzoù-kaer, barzhonegoù, skiant-faltazi... E meur a bark e vourre Langleiz peuriñ pe hadañ a-hervez. Evel ma tispleg Erwan Hupel en e rakskrid, « n'oa ket Langleiz

un arzour skoachet en un iliz-veur paper bennak, pell diouzh ar bed hag e safar ». Ne vezor ket souezhet neuze o c'houzout en doa lakaet tro en e bluenn kant seizh gwech ha tregont evit boueta ar rubrikenn *Ar Seizh Avel*, sinet “Lan hag Herve”, hag a voe embannet bemdez war ar gazetenn *La Bretagne* etre 1941 ha 1943.

Gant Abeozen ha Youenn Drezen eo e oa bet roet lañs d'ar rubrikenn-se er penn kentañ, ha forzhik Lan hag Herve disheñvel a voe war o lerc'h : Arzel Even, Kerverziou, Jakez Konan, Youenn Olier, Erwan Tranvouez, Loeiz Herrieu,

Yann-Vari Perrot... Met an hini a voe ar fonnusañ e bennadoù e voe Langleiz, hep mar ebet.

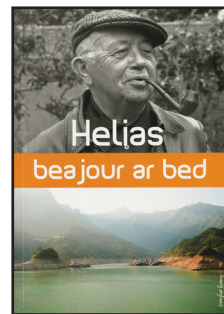
Danvezioù a bep seurt a veze degaset gant *Ar Seizh Avel*. Traoù skañv dre vras, hag a oa o fal lakaat Yann lenner da vouse'hoarzhin (lennit ar pen-nad kentañ paneveken), skridoù-barn diwar-benn al levrioù brezhoneg a oa embannet stank a-walc'h d'ar c'houlz-se, kontadennoù, notennoù istorel (*Marv bihan ar Gonideg...*) prederiadennoù diwar-benn plas ar brezhoneg er vuhez pemdeziek, pe diwar-benn an darvoudoù, ar strishadurioù... Fent peurvuiañ, met furnez

ivez, soñjezonoù, flemma-dennoù, ha fromoù donoc'h a-wechoù, evel en daou bennad gouestlet da zrouklazh Yann-Vari Perrot. Skrivet e veze an holl bennadoù-se war an tomm, ha dedennusoc'h a se ez int evit tañva doareoù ar prantad-se eus hon istor.

Troet eo bet an holl destennoù e galleg evit an emban-nadur-mañ. Ar stumm gallek a zo bet lakaet e fin al levr, ha neket tal-ouzh-tal. An deraou-idi hag ar gelennerien a c'hello ober o mad eus pennadoù Langleiz, gant al liesseurt ma 'z int, berr anezho ha yac'h o yezh.

MBdB

Beajour ar Bed,
gant Pierre-Jakez Helias,
Emgleo Breiz,
78 pajenn, 13,90€

Restachoù mat a zo mat da gaout... Sed a vo kavet el levrig-se, bet aozet da geñver lid ganedigezh Helias e 1904, kant dek vloaz zo. 'M eus aon eo bet ret skarzhañ an tireten-

noù a-benn embann ur skrid nevez. Ul lodennig nevez, e gwir, bet pennaouet e dielloù ar CRBC, tra m'eo bet embannet ar peurrest amañ-ahont c'hoazh. Pezh a gont

amañ eo diskouez Pierre-Jakez Helias dindan ur gouloù nevez. Evel ma tispleg Maguy Kerisit en he rakskrid : « Poseve ’dije ar vrud, abaoe, sonnet soñjou an dud diwar-benn ar Bigouter ? Eur maill war sevenadur ar mêziou e Breiz-Izel, ya ». Met Yann-veajour e voe Helias ivez. War evezh bepred, ha prest da dapout krog en e bluenn, na petra, ha pa vefe en tren, er c’harr-nij, pe er c’harr-boutin. Setu neuze ur terkad testennoù berr pe verroc’h ha skañv pe skañvoc’h « a-berz ar

bed oll » : Amerika, Sant-Jakez Kompostella, Bro-Skos, Sina... Evezhiadennoù ha keñveradennoù tapet war ar prim e-giz war ul levr-bourzh, prederiadennoù, barzhonegoù... Selladoù aketus ha digor war ar bed ha war an dud tro-dro, dindan bluenn ur gwir livour, diouzh m’he doa skrivet Mannaig Thomas en he studia-denn *Pierre-Jakez Helias et le Cheval d’Orgueil, le regard d’un enfant, l’oeil d’un peintre*.

MBdB

**Ar vuhez gwechall e
Meneham,**
gant Goulc’han Kervella,
Emgleo Breiz,
56 pajenn, 9,90€

An emzivizoù berr a ya d’ober *Ar vuhez gwechall e Meneham* a oa bet aozet gant Goulc’han Kervella evit reiñ buhez en-dro da derouer Meneham, anvet ivez “ar Hard”, dre ma oa bet savet eno gant Vauban (1633-1707) un

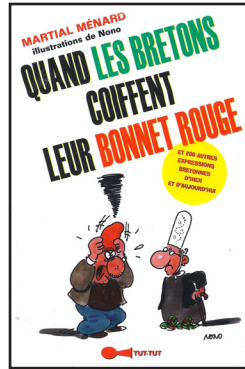
ti-gward evit eveshaat an aod-se, er Vro Bagan. Diwar eñverennoù tud bet ganet er Hard, Gardiz anezho, diouzh ma vez lavaret, en deus savet Goulc’han Kervella pennadoù berr, blaz brezhoneg Bro-Bagan warno. Lakaet en deus ar gaoz

war al labourioù hengounel (ar bezhin-torr, ar purerez, an dournañ...), war ar gouelioù hag ar beilhadegoù (an dañs-round pergen...), pe war

darvoudoù ar vuhez (ar paotr yaouank o vont d'ober e goñje...). Un dafar pedagogel a-feson.

MBdB

**Quand les Bretons
coiffent
leur bonnet rouge,
gant Martial Menard**
Emb.Tut-Tut,
208 pajenn, 10€

Digarez en deus bet M. Ménard da lakaat embann meur a levrig brezhoneg-galleg a denn d'an troiennoù, d'al lavarioù pobl, d'ar c'hrennlavarioù a c'heller klevout e brezhoneg. *Quand les Bretons coiffent leur bonnet rouge*. Perak an titl-se e galleg? Abalamour ma 'z eus un droienn e brezhoneg : "lakaet en deus e voned ruz !" a vez implijet pa 'z eus kaoz eus un den gwall imoret ha klotañ mat a-walc'h a ra gant ar prantad reuzus emeur o vevañ er mare-mañ e Breizh.

N'eur ket kustum ken d'ober gant troioù-lavar e brezhoneg hag alies a-walc'h int bet disoñjet. A-drugarez da Vartial Ménard e vo roet un tamm lufr a nevez d'an troiennoù saourus ha turniet brav a gaver e brezhoneg. Kalz ac'hanomp a anavez gwelloc'h an troiennoù e galleg eget ar re e brezhoneg. Lakaomp da skouer an droienn c'hallek : "*il n'a que la peau et les os*" evit diskrivañ un den treut-ki. E brezhoneg e vo lavaret : "n'eus nemet ar pevar askorn anezhañ". Ha klevet ho peus an droienn "emañ o valañ glaou"

pa 'z eus kaoz eus un den izel e gribenn gantañ. Kentañ tro deoc'h klevet anv eus an den a grede dezhañ e save an heol en e revr ? Kejet ho peus gantañ meur a wech koulskoude.

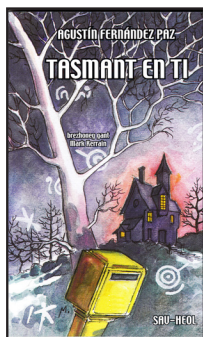
Daou c'hant troienn a seurt-se a gaver el levr-mañ ha kin-niget eo ar gerioù en urzh al lizherennaoueg : ar ger kentañ a zo “amzer” evel er c'hrenn-

lavar : “gouzañv an dud hag an amzer / A zo daou dra ret da ober”, hag an hini diwezhañ a zo “yod”. “Daouarn yod” a vez lavaret diwar-benn un den diampart, un den a dorr kement tra a glask tapout.

Ar pennad-digeriñ e galleg a zo bet savet gant Herve Bihan.

TH

Tasmant en ti,
gant Augustín Fernández Paz,
brezhoneg gant
Mark Kerrain,
Sav-Heol
108 pajenn, 10€

Pa vioc'h krog gant al levr-se ne vo ket tu deoc'h disterniañ. Kerkent hag ar bajenn gentañ e vezer tapet gant ar c'hoant gouzout... Brudet eo ar romantour galizek Augustín Fernández Paz en e vro ha troet eo bet *Tasmant en ti* e meur a yezh. Un tamm gros ar fiseleñoù gwezhioù zo, moarvat, met efedus an doare da gas an dezrevell war-raok.

Lizhiri iskriv-glez a resev Xabier Louzaou digant e vignon, al livour Adrián Novoa. Emañ hemañ diwezhañ o paouez prenañ un ti bras ha brav en ul lec'h distro e Galiza. Eno e vo tu dezhañ da zigeriñ hentoù nevez d'e awen. Met traoù iskis a c'hoarvez en ti. Ul levr kozh en deus kavet er c'hgrignol. Ul levr engravadurioù. War unan anezho e spurmant ur plac'h

yaouank hag a seblant bezañ en estrenvan. Pellgomzadennoù digomprenus, kemennoù ankenius war ar belleilerez... Holl aozadennoù ur film skrijus... Met savet eo ar skrid gant ampartiz, ken e kresk an

aon tamm-ha-tamm, daoust ma n'eo ket kenkoulz fin al levr marteze. *Tasmant en ti* a roio plijadur d'al lennerien adalek an oad krenn.

MBdB

No pasaran,
gant Jakez-Erwan Mouton,
Keit Vimp Bev,
92 pajenn, 6€

N'eus ket bet kalz levrioù en hor yezh, din da c'houzout, hag a bled gant Brezel Bro-Spagn, e 1936, pa oa deuet tud yaouank eus ar bed a-bezh, kefredourien anezho peur-vuiañ, da reiñ an dorn d'ar Republikaned a-enep lu Franco. Deuet eo brav gant Jakez-Erwan Mouton, en deus tizhet sevel un oberenn bedagogel diwar ur romant brezel hag ur romant karantez war ar memes tro. *No pasaran* a zo aes da lenn, hag a zlefe plijout

d'ar grennarded. Kompren a reer ouzh e lenn ez eo luzietoc'h kement brezel zo eget na roer da grediñ pa skriver an istor ofisiel... George, ar benndudenn, a zegas da soñj eus George Orwell, ar skrivagner saoz en doa kemeret perzh er Brezel Spagn ivez, e Katalunia, hag en doa kontet doareoù ar brezel en e levr brudet : *Homage to Catalonia* (1938).

MBdB

**Lanig a zo o vont da
welet ar c'hezeg,**
gant Irina Korschunow,
skeudennoù gant
Eva Czerwenka,
brezhoneg gant
Aleksandr ar Gall,
Sav-Heol,
46 pajenn, 7€

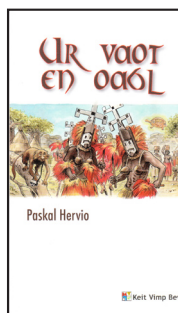

Prometet he doa mamm Lanig ez afe da welout ar c'hezeg gantañ. Met dav eo bet dezhi cheñch mennozh p'eo deuet he c'hoar d'ober un tamm gweladenn dezhi. Fuloret mik eo Lanig, ha gerioù taer etrezo. Graet eo e soñj gantañ : mont a raio e-unan penn, kousto pe gousto. Ha sed

avanturioù ur paotrig war hent ar maezioù, bevet diouzh an diabarzh, gant un tamm mat a gizidigezh hag a deneridigezh. Dont a raio e galon da sioulaat a-benn ar fin, goude un hir a hent, ha skoilhoù a bep seurt... Evit bugale etre 4 ha 9 bloaz.

MBdB

Ur vaot en oabl,
gant Paskal Hervio,
Keit Vimp Bev,
74 pajenn, 6€

Trede ha diwezhañ lodenn avanturioù Fili, ar paotrig bouilh-se eus Gwiseni hag en deus bet tro da vont e darempred gant an Dogoned, dre

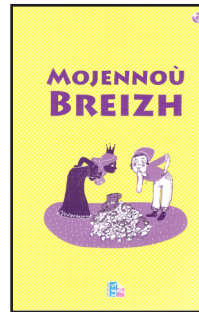
m'eo kelaouerez e vamm, evel m'hor boa desket gant *Tamashaq*, el levrenn gentañ, hag gant *Bro gozh Mamadou*, en eil levrenn. Emañ ar maskl

Nommo gant Fili e Breizh. Dre urzh ar *wala banga*, mestr ar maskloù sakr eus Menez Youga, eo deuet Babah da resteurel e boltreder d'ar Pao-trig-baot, diouzh ma reer eus Fili en Afrika, ha da bediñ anezhañ da rentañ ar maskl sakr a zo gantañ... Gant *Ur vaot en oabl* o do tro ar vrezhonegerien

yaouank da veajiñ ur wech c'hoazh gant ar paotrig digour-di-se, ha da vont donoc'h e kredennoù pobloù ar bed. Ur bazenn a-feson evit diazezañ kendiviz ar sevenadurioù ha digeriñ prenistri ar skolajidi war ar bed bras.

MBdB

Mojennoù Breizh,
testennoù kinniget gant
Jérôme Palud, tresadennoù
gant Marianne Larvol,
mouezhioù Goulc'han
Kervella ha Marie Kermarec,
TES,
40 pajenn, 9,50€

Ul levr da lenn ha da glevet eo *Mojennoù Breizh*. Aozet eo bet evit ar re yaouank hag o zud pe o zud-kozh, dezho da adkavout bed marvailhus kontadennoù ar bobl e Breizh. Savet eo bet an eizh danevell verr-se diwar destennoù bet dastumet a-gozh gant Fañch an Uhel, Anatol ar Braz, Soazig Jonkour, pe tostoc'h ouzhomp, gant Goulc'han Kervella ha Mikael Madeg. Sonenrollet int bet war ur bladenn ma klever Marie Kermarec ha Goulc'han

Kervella a bep eil, fraezh o distagadur, ken e vo un dafar pedagogel a-feson evit an holl re a zo o teskiñ brezhoneg. Eus teñzorioù hag eus erevent ez eus anv, eus kannerezed-noz hag eus morganezed, eus karr an Ankoù hag eus taolioù gwidre an diaoul, eus veñjañs ul lutun dismegañset, eus ul louarn fin tapet diwar re a lon-tegezh... C'hoariva ar vuhez dindan maskloù an euzh hag ar marzh.

MBdB

Ur bed nevez,
gant Maël Poullossier,
Gwenn Audic ha
Maiwenn Le Verge,
Keit Vimp Bev
54 fajenn, 6€

Div zanevell distag a ya d'ober al levrig-mañ, bet skrivet evit brezhonegerien yaouank gant brezhonegerien ken yaouank all. En eilvet klas e oant e lise divyezhek Jean-Macé e Lann-ar-Stêr p'o deus savet ar skridoù-se e-kerzh o c'hentelioù gant o c'helennerez Myriam Guillevic. Ha deuet eo brav ganto. En destenn gentañ ez eus kaoz eus un enklask kaset da benn gant ur paotrig hag ur vaouez kozh war-gaout bed kuzh ar gorriganed. Stummet eo an dezrevell

e-giz ur redadeg a-dennadoù, gant kudennoù da ziluziañ bewech. Bev-buhezek eo an destenn, daoust ma 'z a an dis-koulm e gwelien... nemet un tamm farsadenn e ve ?

Penndudenn an eil gontadenn a zo ur paotrig anvet Artvael, hag en deus graet anaoudegezh gant ur voudig voemus. Met den ne daol kred war e gomzoù en e familh... er penn kentañ. A-drugarez d'ur meudad poultr-hud e splanno ar wirionez.

MBdB

Malo BOUESSEL du BOURG
Jerom OLIVRY
Tudual HUON
Annaig KERVELLA

> Bremañ (388)

Kregiñ a ra niverenn 388 **Bremañ** gant ur pennad diwar-benn Sotchi, lec'h ma oa bet dalc'het ar c'hoarioù olimpek e miz C'hwevrer. Anavezet int bet evit bezañ ar re gerañ bet aozet betek-henn.

Da heul e kaver ur pennad diwar-benn ur c'hendiviz, dalc'het e Helsinki, war « reiñ buhez d'ar yezhoù adarre en

un endro europat ha rusian », lec'h ma oa ur c'henvroad deomp-ni, Gwenvael Jéquel, hag en doa studiet politike-rezh yezh Rusia e-keñver ar yezhoù-se e Skol-Veur Roazhon 2. Un digarez da welet ne vefe ket a-walc'h sinañ Karta Europa war ar yezhoù minorelaet evit gwareziñ hor yezh. Youl ar bobl eo ar pep pouezusañ.

Teuliad ar miz a zo gouestlet d'an tren. Ar pennad kentañ a zispleg deomp pegen droch eo bet aozadur an hentoù-houarn. Strivet ez eus bet war an Tren Tizh Bras ha laosket a-gostez ur bern kêrioù. An disoc'h :

aesoc'h mont da Bariz pa vever e Gwengamp eget mont da Gemper, da skouer. Hentoù-houarn a vez digoret en-dro memestra, evel hini Naoned-Kastell-Briant a oa bet serret 34 bloaz zo. Aliesoc'h-aliesañ e vez gwelet bremañ metroioù er c'hêrioù. E 2008 e oa Roazhon an hini vihanañ eus ar bed gant ur metro. Reoù all o deus dibabet an tramgarr, evel Brest. Paliouù boutin d'an holl raktresoù a zo, koulz gant an trenioù, ar metroioù pe dramgirri : diorren an treuz-dougen boutin ha kaout nebeutoc'h a girri e kêr, aesaat diraez d'ar c'hêrioù evit an dud o chom war ar maez (bevañ war ar maez ha labourat e kêr hep kemer e oto, da skouer).

Deuet eo er-maez malizenn *Skouarnig*, savet gant ar gevredigezh *Divskouarn*, evit ar magourioù. Peadra da lakaat hor bugale da glevet brezhoneg adalek o bloavezhioù kentañ !

El lodenn *Sportoù* ez eus kaoz eus *catch* ! E Breizh ne vez ket gwelet kalz seurt krogadoù. Displeget e vez deomp penaos vez savet seurt abadennoù a zo leurenniet hag aozet mat evit plijout.

E 1514 e varvas Anna Vreizh, pemp kant vloaz zo eta. Mojenn pe arouez, n'eo ket prest eñvor an Dugez da vont da get. Kavout a reer ivez ul listennad eus abadennoù aozet e-pad ar bloaz evit lidañ an deiz-ha-bloaz-se.

Lenn a reer da heul ur pennad diwar-benn ar skriva-gner Deon Meyer. A-drugarez d'e romantoù polis eo anavezet gwelloc'h istor nevez Suafrika. Splujit 'ta e bed du ar skrivagner mil briziet a-hont...

Un toullad levrioù a gaver el lodenn *Embann, Yudal* !, embannet e ti *Al Liamm* en o zouez.

Echuiñ a ra an niverenn gant ur pennad diwar-benn *Breizh Kiss*, ar stirad divyezhek skignet war Frañs3 Breizh. Renet eo gant Luc David, eus Bro-Gebeg, a oa bet sevenser ar stirad mil vrudet *Un gars, une fille*. Plijus, fentus, c'hoariet brav gant ar gomedianed, *Breizh Kiss* a zo pedagogel : kit war lec'hienn *Edubreizh* da zeskiñ gerioù, troioù-lavar, yezhadur, ha me 'oar-me !

JO

> Al Lanv (131)

Er pennad kentañ savet gant Padrig an Habask ez eus kaoz eus ar gevelourioù. Lenn a c'heller testenioù dastumet digant tud bet kevelourien, hag alies renerien kevelourien. Kemeret en deus harp evit sevel e bennad war levr François Fourn ha Michel Porte : *Les Scops nous en sommes fiers*. Ur pennad all en deus skrivet diwar-benn freuz-stal ar gevelouri *Fagor* a brodue mekanikoù tidredanerezh en Arrasate. Hag an trede pennad diwar e bluenn a zo diwar-benn stourm ar Bonedoù Ruz. « Un nerzh galloudus-dreist eo emsav ar Bonedoù Ruz, emezañ. Ur c'hember a nerzhioù enebiñ ha gant un nebeud arc'hadurioù armerzhel. Ha gellout a raio mont pelloc'h ganti ? »

Setu klaouestre Breudoù Breizh ar Bonedoù Ruz. Peseurt diazez boutin politikel a vo gellet sevel ha daoust ha chom a raio unanet ar miliadoù a dud savet gant ar Bonedoù Ruz ouzh o difenn ? »

Goulennoù a zo bet savet ouzh Christian Troadec, maer

Karaez, ha lakaet e gomzoù e brezhoneg. Kenan an Habask a laka ar gaoz war ur gelaouenn bemdeziek e Bro-Euskal a zo o paouez mont da get : *Le journal du Pays basque / Euskal Herriko kazeta*.

Bet e oa Paol ar Meur betek Laponia Norge hag eno en doa bet tro da welet engravadurioù kozh bet graet etre 6200 ha 2000 vloaz zo.

Kendalc'her a ra Daniel Doujet gant e gronikenn : *E korn ar stalenn* hag en dromañ ez eus anv eus un dornskrid e brezhoneg bet kaset gant Pier ar Saoz (1899-1980) da Job Jaffre evit kronikennoù brezhonek *La Liberté du Morbihan*. El lodenn an

embann ez eus bet barnet dek levr gant Alan Botrel.

Evel kustum ez eus un nebeud barzhonegoù gant Sulio Laouenan (*Paotr Landelo, Miz Ruz*), Youenn Kervalan (*Ti ar Baraer*) hag Anna Canevet (*Ebestel ar yezh prenn*). Yann Talbot en deus lakaet e brezhoneg ur barzhoneg e komz-plaen gant

Bertold Brecht : *E koun Maria A.*

Dielloù a zo ivez : *Mojenn Tadig Kozh hag an azen gant Yann ar Feunteun*, kinniget gant Gweltaz ar Bihan hag *An doktor a-oar-pep-tra* (Almanach Breiz) kinniget gant Divi Kervella.

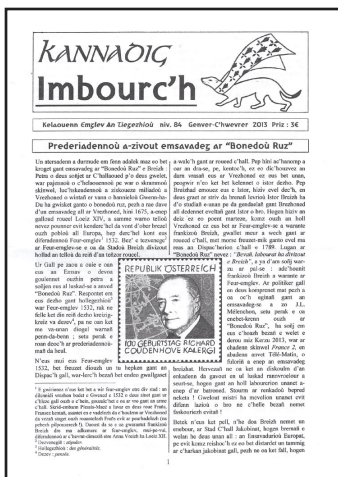
TH

> Kannadig Imbourc'h (84)

Gant Donwal Gwenvenez eo bet skrivet ar pennad kentañ : *Prederiadennoù a-zivout emsavadeg ar Bonedoù Ruz*. Ouzhpenn ar gouarnamant gall hag ar C'hallaoued aheurtet (a seurt gant Melenchon) ez eus bremañ un enebour all da Vreizh, emezañ : Europa an hini eo. « Evidon-me, emezañ c'hoazh, ne dlefe ket ur Vreizh dizalc'het goulenn bezañ staget ouzh un aozadur evel an unaniezh Europat a-vremañ. Un aozadur bedelour eo deuet da vezañ, dindan gazel-gae aoza-durioù bedelour all diazezet e New York ha gerioù-stur evel re ar Bonedoù Ruz : “Bevañ,

labourat ha divizout e Breizh” a zo a-enep palioù gwirion Europa Unanet. »

Ar pennad da heul a zo diwar zorn T. Gilhamod ha kaoz zo gantañ eus 70^{vet} deiz-ha-bloaz an Aotrou Perrot. Un devezh koun a oa bet aozet

e-kichen Skrignag d'ar 14 a viz Kerzu 2013.

E sigur Huxley ha “*brave New World*” a zo ur pennad hir gant Olavo de Carvalho bet lakaet e brezhoneg gant Ewan Delanoy. Tiernavel en deus skrivet ur pennad diwar-benn Anna Vreizh e levr Nikolaz Makiavell, *Ar priñs. Levenez war-lerc’h anken* a zo bet savet

gant Youenn Troal ha Yann Mikael. Evel kustum bremañ ez eus eus teir fajennad notennoù berr gant Yann Maneguen. Kaoz zo gantañ eus an *Eured keodedel*, ar film *Tomboy* skignet e skolaj Diwan ar Releg, an diforc’hañ bugale e Spagn, an dud heñvelreizh e Frañs, Femen...

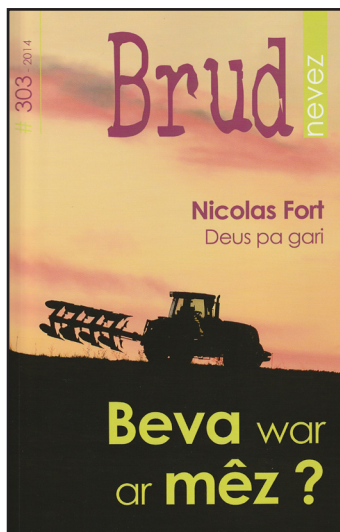
TH

> Brud Nevez (303)

Da geñver an dilennadegoù-kêr eo bet gouestlet niverenn 303 **Brud Nevez** d’ar vaered a ra war-dro kumunioù bihan e Breizh : Marie-Claude Morvan (Hañveg), Yannig Larvor (Plourac’h), Kristian Derrien hag Anna-Vari Gloagen (Langoned), Marsel Moysan (Kerien). Testenioù diardoù diwar-benn ar vuhez war ar maez hiziv an deiz. Aet eo gwall faezus trevell an dilennidi gant al luziet m’eo deuet da vezañ lezennoù Frañs. Hogen er c’humunioù bihan an hini eo e chom bev ar gwir zemokratelezh, hervez doare. Eno e kaver tud prest da reiñ amzer evit o c’hengêriz, pell

diouzh spered an tabutoù difrouezh etre pennoù bras ar strolladoù politikel.

Er rann lennegel e kinniger deomp un danevell titlet *Deus pa gari*, bet skrivet gant ur paotr yaouank donezonet-

kaer : Nicolas Fort, hag a zo oc'h echuiñ e studioù e Brest evit mont war ar vicher kelenner divyezhek. Un istor karantez n'hell ket dont da vat dre ma ne vleugn ket ar joa er memes pred e kalon an div benndudenn.

Er pennad-kaoz kreiz e tispleg Maïwen Morvan penaos eo deuet da vevañ e Bro-Dailhland, e-lec'h m'eo dimezet ha m'he deus ganet ur bugel. Beajet he deus Maïwen

e lec'h all en Azia, ken e reer anaoudegezh ouzh he lenn, gant meur a sevenadur disheñvel-mat diouzh hon hini.

E lodenn ar c'helaouiñ ez eus a bep seurt boued spered, diwar-benn beajoù (Asturias, Cuba), levrioù, pladennoù (*Ar roue pri*), c'hoariva (*Metamorphoz*, gant *Tear Piba*), rummaoù-tele (*Downton Abbey*), Nozvezh ar Prizioù e Pont-'n-Abad...

MBdB

> Le Peuple Breton (602)

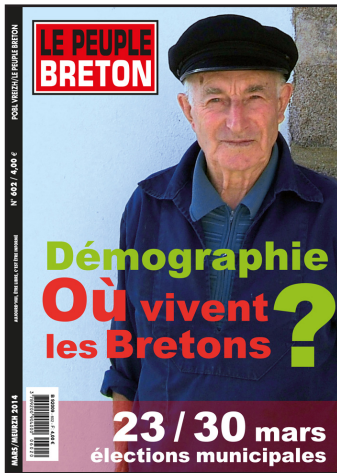
Kaoz zo eus *Bretania*, porched sevenadur Breizh war ar rouedad, stourm ar bobl e Tunizia, Ukrania, an diforc'hañ bugale e Bro-Spagn, dilennadegoù europat d'ar 25 a viz Mae, dilennadegoù ar vaered e Bro-C'hall, poblañs Breizh a zo o kemm abaoe un 30 vloaz bennak. Un troc'h a zo bet a bep tu d'ul linenn a yafe wel wazh etre Sant-Brieg hag An Oriant. War an tu reter eo kresket ar boblañs eus 28% hag er c'hornôg eus 10% d'ar muiañ. 50% eus an dud a zo o

chom er c'hêrioù bras (Naoned, Roazhon, Brest, An Oriant, Sant-Nazer).

Ur bajennad a zo gouestlet d'ar stourm emañ lod tud o ren e kêr Naoned evit ma vije brezhoneg er skol-Veur, skarzhet ma oa bet ar c'helenn brezhoneg e 2004. Gant Charles Marseaud ha Tudi François-Merlet eo bet skrivet ar pennad.

Morlaix le retour des troupes coloniales a zo bet skrivet gant Anne Cousin. E 1944 e oa bet divizet kas en-dro d'o bro ar brizonidi afrikan a oa bet dalc'het gant an Alamaned e kampoù-bac'h e Bro-

C'hall hag e Breizh (e Kemper hag e Roazhon). Ne oa ket kampoù evito en Alamagn abalamour da emzalc'h gouenelour an Alamanted. 300 soudard afrikan o doa nac'het distreiñ d'o bro. Reuz bras a oa savet e Dakar gant ar re a oa aet kuit ha 70 anezho a oa bet lazhet. E Montroulez e oa bet un toullad brav a Vretoned o skoazellañ ar soudarded-se a nac'he mont kuit.

Un troc'h-kaoz a zo ivez gant Kristian Hamon, a zo bet oc'h ober enklaskoù war Breizh, an Emsav e-pad ar brezel diwezhañ.

Levr ar miz a oa bet dibabet gant Jean-Michel Le Boulanger : *L'Union démocratique*

bretonne gant Tudi Kernalegenn ha Romain Pasquier (embannet gant *PUR*)

Pennad Paol ar Meur e lodenn vrezhonek ar gelaouenn a zo gouestlet da armerzh ar c'hevandir afrikan. Gant Loig Jade ha Mael Thepaut ez eus kaoz eus *Ar Redadeg* evel-just. « Ni Bretoned ha brezhonegerien hon eus komprenet ivez ne 'z aio ket hor yezh war-raok gant youl ar Stad. Tamm-ha-tamm e savomp ostilhoù evit mont war-raok, » emezo. Menegiñ a reont en o fennad peseurt kevredigezhioù a vo skoazellet gant *Ar Redadeg* er bloaz-mañ. Morgan Tremel en deus savet ur pennad diwar-benn niverenn 402 ar gelaouenn *Al Liamm* hag Herve Lannuzel en deus burutellet daou levr : *Milendall* gant Yann Fulup Dupuy embannet gant *An Alarc'h* ha *Tan, tan, tan...* *An tourioù-tan e Breizh* gant Herve Peaudecerf, embannet gant *TES*.

TH

> **Dazont Breizh (510)**

Un toullad brav a bennadoù
a zo gouestlet d'ar Bonedoù
Ruz ha d'an emgav aozet e
Montroulez d'an 8 a viz
Meurzh.

Erwan Fouéré a laka ar gaoz war ar referendum a vo aozet e Bro-Skos e miz Gwen-golo 2014 ouzhpenn 300 vloaz goude feur-emglev 1707 a liamme Skos ha Bro-Saoz.

Ur parlamant a zo e Skos abaoe 1999 ha 129 kannad. N'eus ket keit-se e tisklêrie Prezidant ar c'hengor europat, an aotrou Barosso, e vije diaes degemer Skos dizalc'h en unan-iezha Europat, arguzenn ar stadoù kreizennour gantañ.

Fañch Kerrain en deus savet ur pennad e brezhoneg diwar-benn Nelson Mandela, an adunvaner.

« En ur lavarout nann d'ar
veñjañs, en ur respont d'ar
gasoni dre ar garantez, e lakae
da dalvezout pezh a ya d'ober,
ar galonenn eus kelennadurezh
an Aviel, ur gelennadurezh hag
a zo bet ankouaet ken alies
gant an ilizoù istorek. »

War listenn ar sponterien e
oa bet lakaet gant ar Stadoù-

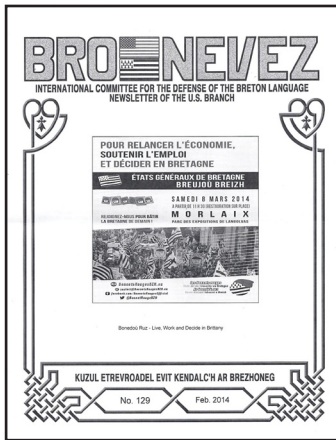

Unanet betek ar bloavezh 2008 rak d'ur poent zo bet e reizhabege ar stourm dre an armoù enep an *Apartheid*, eme F. Kerrain. Goude e vloavezhioù toullbac'h avat en doa « skarzhet ar feulster ha verve ennañ ha komprenet da vat ne dalveze an drouknerzh nemet da hadañ trubuilh ha distruj ».

Kemenn a reer deomp emañ
bremañ Font Yann Fouere e
Gwengamp hag an dielloù hag
al levraoueg ivez.

 TH

> Bro Nevez (129)

Lakaet eo bet e saozneg kaier klemmoù ar Bonedoù Ruz bet tapet gant L. Kuter war o lec'hienn : www.bonnetsrougesbzh.eu

Kaoz a zo er c'hannadig eus ar prizioù nevez roet e Breizh, *Ar Redadeg* hag al levrioù nevez embannet e

galleg gant Yoran Embanner dreist-holl. Burutellet eo bet ivez levr Louis Méllenec : *Breizh, le livre bleu de la Bretagne* (embannet gant *Association bretonne de Culture*). E lodenn an dielloù ez eus ur pennad hir gant J.S. Makin e Breizh e 1913. Levezonet gant skridoù ar skrivagnerien c'hall e ro ar beajour ur skeudenn negativel eus ar Vretoned alies a-walc'h.

Ma 'z oc'h kustum da zege-mer ar c'hannadig dre ar post (*snail-mail* e-giz ma lavar L. Kuter) e c'hellit bremañ kaout ur skouerenn e stumm PDF dre ar rouedad. Skrivit da Loiskuter@verizon.net

TH

> #brezhoneg (1 ha 2)

E Kerzu 1973 voe emban-
net niv 1 *Evit ar brezhoneg* a
oa he fal lakaat an dud da
zeskiñ (pe da addeskiñ) ha da
lenn brezhoneg. Istitlet veze ar
skrid brezhoneg en galleg, ger
evit ger. 40 vloaz war-lerc'h ez
eus forzhik tud o teskiñ brezho-
neg. Kreizennoù stummañ ha
kelenn gant doareoù pedagogel
modern hag efedus a ra berzh.
Mankout a rae un dra kouls-
koude... ur gelaouenn !

Reiñ digarez da Yann ha
Katell deskard(ez) e c'hell,
a-drugarez d'ur gelaouennig,
lenn a bep seurt traoù, e bre-
zhoneg, a-hed pennadoù lies-
seurt ha plijus.

Ur golo splann ha divyez-
hek a zigor war pajennoù aozet
sklaer ha laouen, enno rubri-
kennoù a bep seurt. *Bannoù-
treset* (Lonk & Grôout, Krenn-
ha-karak, Lin ha Lan), *Amañ
hag ahont* (keleier), *sikour* !
(penaos en em zibab er preti,
en tren pe er metro), *Nag a
nevez* ? (sigaretenn elektronek,
ar pladennoù du), *penaos vez
lâret* ? (sportoù goañv, an
teknologiezhioù nevez), *kant
bro, kant giz* (Bro an Alre,

Douarnenez), *aes ha diaes*
(yezhadur), *pennad-kaoz gant*
(Samuel Julien, Yann-Herle
Gourves), *alioù fur, gerioù ha
troioù-lavar* hag a-raok klozañ
div bajennad *c'hoariomp* !.

Ur benveg a feson evit an
holl eo #brezhoneg, magazin
ar re a zesk brezhoneg. Da
vezañ brudet ha lakaet war-
wel e pep lec'h.

5 euro an niverenn – Kou-
manant paper pe internet –
Kaset en-dro gant skipailh
Skol an Emsav e Roazhon
– 02 99 38 75 83

www.skolanemsav.com

AK

> **Rouzig, Louarnig, Ya !**
(kelaouennoù Keit
Vimp Bev)

Divizet en deus skipailh **Rouzig** nevesaat ar gelaouenn e 2014. Aesoc'h e vo ar skridoù da lenn. Tizhet he deus ar gelaouenn kaout 700 koumananter. 145 niverenn a zo bet embannet. D'an 23 a viz Du 2014 e vo aozet gouel bras **Rouzig**, asambles gant Saloñs al Levrioù e Pluguen. Profoù ur bern a vo evit ar vugale ha pedet e vo treserien evel Christophe Babonneau pe David Jambon war an tach.

Nevez zo en doa *Keit Vimp Bev* kaset un tamm bruderezh deomp. Miziek eo **Louarnig** abaoe 2011 ha Camille Argou-

arc'h eo an hini a ra war-dro ar gelaouenn gant sikour Owen Poho evit maketenniñ. Skoazell he devez ingal gant Herve Peaudecerf a ginnig teuliadoù dedennus dezhi.

Ar gelaouenn **Ya !** he deus tizhet kaout 1 200 koumananter. Emañ ar gelaouenn en he fezh war ar genrouedad ivez, ar pezh a zo gwall dedennus evit labourat gant liseidi pe evit adkavout ur pennad nevez embannet. Ouzhpenn 440 niverenn a zo bet betek-henn.

Degemer mat a vo roet da gement skrivagner rak ezhomm zo tud gouest da sevel istorioù pe kinnig pennadoù a bep seurt.

contact@keit-vimp-bev.info
TH

NOTENNOÙ

Annaig KERVELLA
Tudual HUON
Herve LATIMIER

PROFOÙ

Miz C'hwevrer : Philippe CERCEAU ; Gwenael HUON ; Luc BIDEL ; Paul CAULET ; Erwan-Weltaz VALLERIE ; Yann AN AOD ; Ian PRESS ; Cécile PAULUS ; Jean-Paul LEBLAY ; Alain PEIGNE ; Roparzh MEVEL ; Gwenole GERNIGON

— War un dro : 139€

Miz Meurzh : Bernard LE RALLIC ; Ronan TREMEL ; Jean-Luc GUINAMANT ; Padrig AN HABASK ; Me Allain MERDRIGNAC ; Alain MINIHY ; Pol Yvon VIROT ; André LE DEROFF ; Jan-Mañ Ha Mañ-Gristin GWERNHALEG ; Noël PEYR ; Henri LE BORGNE ; Michel MANAC'H ; Christian LE MEUT ; Florence ha Rodolphe COSQUER-BLANCHARD ; Francis GOHIN ; Yves GUILLOU ; Pierre QUENTEL ; Alain GICQUEL ; Tangi LOUARN ; Manuel BIANNIC ; Lucien ABGRALL ; Yvon ABIVEN

— War un dro : 410€

HOR MIGNONED

Ganedigezh :

Lena MORIN, Lionel BONIS, Edern ha Koupaia, a zo laouen o kemenn deoc'h eo kresket an dud en o ziegezh gant ganedigezh KLEDEN RIWAL PERAN e Roazhon, d'an 28 a viz Kerzu 2013.

Kañv :

Desket hon eus gant glac'har e oa aet Glaoda Millour da Anaon e miz Genver diwezhañ. 91 vloaz e oa. Stourmet en deus a-hed e vuhez evit ar brezhoneg (*Al Liamm*, *Ar Falz*, kevredigezh *KLT* Montroulez). Ur stourmer politikel eo bet ivez : ezel eus ar *PSU*, ezel eus kuzul ti-kêr Montroulez pa oa Jean-Jacques Cleac'h maer evit ar wech kentañ, labouret en deus evit ar gelaouenn *Peuple breton/Pobl Vreizh* e-pad meur a vloavezh. Loenvezeg e oa. Embannet oa bet e dezenn *Les saint guérisseurs : protecteurs du bétail en Bretagne* e 1946. Er memes bloavezh e kemeras perzh e krouidigezh *Al Liamm* gant Herri ar Floc'h, Per ar Bihan, Ronan Chevalier ha René Thersiquel. Bet eo bet prezidant kentañ ar gevredigezh. Ra vo skañv douar Breizh evitañ !

© HL2013

Gloada Millour e 2013 e Brest e-kerzh kollok Skol-Vreizh diwar-benn Yves Person

BRETANIA, PORCHED SEVENADURIOÙ BREIZH

Karget oa bet ar gevredigezh *Sevenadurioù (Bretagne Culture Diversité)* gant ar C'huzul-rannvro da sevel ur porched diwar-benn sevenadur Breizh. Digor eo bremañ ha gellout a rit drezañ gwelout ouzhpenn 340 000 diell niverelaet. Gwellaet ha pinvidikaet e vo tamm-ha-tamm evel-just. E-touez traoù all e c'heller gwelout un toulladig filmoùigoù (Erwan Vallerie o komz diwar-benn distagadur an anvioù-lec'h, Lionel Buannic o tiskar ar "c'hlichedoù" a gaver a-zivout Breizh), ur gouriblenn istorel...

Pa weler listenn ar genlabourerien (*Cartolis, CRBC, Dastum, Glad, INA, KDSK, La dépêche de Brest, Les tablettes rennaises, Skol-veur Roazhon 2, Gwarez Filmoù...*) hag e ouzer ez eo tonket da greskiñ, e c'heller krediñ ez eus aze danvez da reiñ d'ar Vretoned ha d'ar re all titouroù e-leizh war istor ha sevenadur liesseurt hor bro. Pep hinienn, pep aozadur a c'hell mont e darempred gant *Sevenadurioù* evit gwelout penaos degas danvez...

Ur rebech (bras) koulskoude : en diavaez eus « Porched Sevenadurioù Breizh » ne gaver ket kalz roud eus ar brezhoneg en testennoù. Unan eus ar gwellaennoù da zegas buan... war www.bretania.fr (.bzh a-benn nebeut, moarvat).

*L'Orientis - Immeuble Astrée - 3 boulevard Cosmao Dumanoir
56100 An Oriant ; 02 97 35 48 77 ; contact@bcddiv.org*

KEMENNADENN A-BERZH KUZUL AR BREZHONEG

Under Milk Wood a zo ur skrid brudet gant Dylan Thomas. Troet eo bet e meur a yezh, c'hoariet war al leurenn ha graet ez eus bet ur film zoken.

Daoust ha troet eo bet ar skrid e brezhoneg ur wech bennak c'hoazh ?

Kit e darempred gant *Kuzul ar Brezhoneg* ma ouzit muioc'h.

Kuzul ar Brezhoneg - 14 Louzaouenn-an-Hañv - 22300 Lannuon ; kab@brezhoneg.org

SEIZH

Abaoe penn kentañ miz Meurzh e kinnig *Tébéo*, *TébéSud* ha *TVRoazhon* ur stirad skinwel iwerzhonat anvet *Seizh* bet eilmouezhiet e brezhoneg gant *Dizale*. Kontañ a reer deomp buhez seizh studier enskrivet e Akademiezh an Arzoù-Kaer e Beul-Feirste (Belfast).

KEMENNADENN A-BERZH KELENNERIEN KEVRENN AR BREZHONEG HAG AR C'HELTIEG E SKOL-VEUR ROAZHON 2

Da heul an abadenn *3D-LE JOURNAL*, bet skignet war France-Inter d'ar 16 a viz C'hwevrer 2014, a gleved enni Ronan Calvez, kelenner war ar brezhoneg ha sevenadur Breizh e Skol-Veur Brest, e fell da gelennerien kevrenn ar brezhoneg hag ar c'heltieg e skol-veur Roazhon 2 resisaat traoù 'zo.

Diskiant-mik eo diskleriañ e oa efedus (da lavaret eo talvoudus) implij ar “simbol” (pe “ar vuoc'h”) er skolioù. Dav eo derc'hel soñj eus ar pezh 'oa ar simbol-se e Breizh hervez Per-Jakez Helias en e levr Marc'h al lorc'h :

« Pa 'z eus kaoz eus ar “simbol”, ar vuoc'h a vez “simbolizet” alies gant un dra bennak, n'eus forzh petra, ur vilienn, un tamm koad pe vaen-glaz ma rank an hini kablus dougen anezhañ a-istribilh ouzh e c'houzoug war-bouez ur sifelenn ; ur votez drailhet, un askorn loen, un ibil houarn roet gant ar mestr-skol d'ar c'henta brezhoneger bihan n'eus feuket dezhañ e zivskouarn paotr-a-garg gant e stlabez kouer. Ne baouez ket perc'henn ar vuoc'h a-raok bezañ kouezhet war ur mignon dezhañ da vat o komz brezhoneg evit sankañ an dra warnañ. An eil « buohard », d'e dro, a zispac'h gwellañ ma c'hell evit kaout an dizober eus ar merk etre daouarn un trede, ha bepred evel-se betek an abardaez, ar perc'henn diwezhañ o pakañ ar binijenn evitañ. Mistri a zo hag a ro ali d'ar vugale d'en em ziskuliañ an eil egile, hag int o kenteliañ

en o c'hlas ez eo un dra divalo vil "raportiñ". Ne dalvez ket ar reolenn avat, evit ar fazi brezonekaat. »

Per-Jakez Helias, *Marc'h al lorc'h*, Plon, p.207

“Bazhadeg ar pevar lankon”, evel ma veze lavaret, oa ar binijenn a zeue da heul ar simbol (gwerzhid morzhed ul loen d’an aliesañ) en Afrika ar C’hornôg, er Senegal d’an nebeutañ. Pevar c’hendis-kibl d’ar c’hrouadur a zalc’he krog ennañ endra ma veze bazhataet. Sellout ouzh seurt doareoù d’ober evel pa vijent doareoù dereat hag efedus da gelenn a zo reiñ kred d’ar vroadelouriezh c’hall ha tamm ebet d’un emzalc’h skiantel.

Ouzhpenn-se e sav a-du-krenn kelennerien kevrenn ar brezhoneg hag ar c’heltieg e skol-veur Roazhon 2 gant politikerezh yezh youlek ar c’huzul rannvro a gav sokioyezthoniour Brest abeg ennañ. Ar brezhoneg, tomm kalon ar Vretoned outañ, a zo hiziv en arvar bras da vervel. Enor eta d’an diarbennoù politikel kemeret evit mad hor yezh.

KENDALC’H KELTIEK 2014 _____

Dalc’het e vo *Kendalc’h Keltiek 2014* e Kerdiz, Bro-Gembre (11-16 a viz Eost 2014)

Tem ar C’hendalc’h : “Hêrezh an Ijinerezh er Broioù Keltiek”

£350 evit ar sizhun, kambreier gant sal-dour, predoù, baleadennoù (bugale/studierien £300)

Ditour :

Niclas ap Glyn, 90 Plassey St, PENARTH CF64 1EN, Kembre

niclas.apglyn@btinternet.com pe cymru-celtia@hotmail.co.uk

Plg. : 029 2035 0088

DIGANT AR GRIPI : KENSTRIVADEG DANEVELL _____

Evit lidañ ganedigezh ti-embann ar *Gripi* e kinnigomp deoc'h sevel un danevell a vo enni ur gripi dres a-walc'h. Ho tanevell a dleo tennañ d'ar faltazi, d'ar skiant-faltazi, d'ar moliac'h, d'ar spouron, d'ar *steampunk* zoken.

Gward un teñzor marzhus, loen doñv un doueez, stourmer kadarn ouzh naered an diaoul, arouez un gevredigezh kuzh, mekanik-dre-aezhenn... lakait ar gripi e-kreiz ho faltazi diharz.

Ho tanevell a ranko :

- bezañ etre 25 000 hag 50 000 arouezenn enni (esaouennoù e-barzh) ;
- skrivet e *Times New Roman 12pt* hag er furmadoù .doc/.odt
- bezañ kaset da argripikevre@gmail.com a-raok an 21 a viz Kerzu 2014.

Evit gouzout hiroc'h : kevredigezhargripi.wordpress.com

TREDE KOULZAD «ERWAN» _____

Gant ar C'huzul-rannvro eo bet kefrediet *Ofis Publik ar Brezhoneg* da vrudañ ar c'helenn divyezhek. « Erwan » eo anv ar c'houlzad-se.

Evit an trede gwezh e vo gwelet skritelloù bras (4mx3) e kêrioù pennañ ar vro hag er c'humunioù tro-dro. 64 en holl. Un niverenn bellgomz gouestlet a zo evit an holl re a garfe gouzout hiroc'h : 0820 200 080.

LIZHER DIGANT STEFAN CARPENTIER _____

Ur pennadig 'zo ne oan ket koumanantet ken d'*Al Liamm*, abalamour d'ar priz da gentañ, ha da eil... re hir e vefe kontañ

kement-se d'am soñj. Ma, bezet pe vezet, droch e kaven chom hep bezañ koumanantet ha kas skridoù d'ar gelaouenn hep kaout ar blijadur d'o gwelet enni.

N'eus ket keit-se em eus prenet ur *smartfon* ha gallout a ran bremañ kas un nebeud levrioù elektronek ganin hep aon da wastañ ma sac'h ha ma levrioù. Evel-se ivez ne 'm eus ket ezhomm da bremañ ur c'hastell evit kavout plas d'am levrioù.

Ur soñj a-zoare e oa eta kinnig ar c'houmanant elektronek d'ur priz izel. Mat-tre eo ivez kinnig tri stumm : enlinenn gant ul lenner ispisial, en *ePub* hag e *PDF*. Eus ar c'hentañ eo pa chomont e kont ar goumananterien, dezhe d'o fellgargañ adarre ma vefent kollet. Ar pezh na c'haller ket ober gant ur skouerenn baper.

Aon em boa na vije *DRM* a vir ouzh an dud da enrollañ o levrioù e meur a venveg. Mat hoc'h eus graet o chom hep serriñ ar restroù gant seurt traoù torr-penn.

Marteze e c'hallfec'h kinnig ivez d'ar re zo koumanantet d'ar gelaouenn baper kaout ho skouerenn elektronek ivez hep paeañ muioc'h pe a-vec'h muioc'h ?

Bremañ ne vank ken nemet d'ar re all ober ar memes tra. Soñjal a ran dreist-holl en *Hor Yezh*, kelaouenn skiantel hag a dalvezfe ar boan kaout er furmad *PDF* evit gallout klask gerioù, troiennoù h.a. Hep ankouazh ar geriadurioù.

Ho trugarekaat a ran bepred evit ur seurt intrudu.

Stefan

Ma blog e brezhoneg : stefancarpentier.blogspot.fr

Ma blog e galleg : fr-stefancarpentier.blogspot.fr